

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem evropskem prodajnem pravu

(COM(2011) 635 final – 2011/0284 (COD))

in o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Skupno evropsko prodajno pravo za lažje čezmejno poslovanje na enotnem trgu

(COM(2011) 636 final)

(2012/C 181/14)

Poročevalka: **ga. BONTEA**

Evropska komisija je 11. oktobra 2011 sklenila, da v skladu s členom 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Skupno evropsko prodajno pravo za lažje čezmejno poslovanje na enotnem trgu

COM(2011) 636 final.

Svet in Evropski parlament sta 16. novembra 2011 oziroma 25. oktobra 2011 sklenila, da v skladu s členom 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem evropskem prodajnem pravu

COM(2011) 635 final – 2011/0284 (COD).

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 8. marca 2012.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 479. plenarnem zasedanju 28. in 29. marca 2012 (seja z dne 29. marca) s 87 glasovi za, 54 glasovi proti in 7 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja namero Evropske komisije, da pospeši rast čezmejnega trgovanja za podjetja, zlasti za MSP, spodbudi čezmejne nakupe potrošnikov in utrdi prednosti notranjega trga.

1.2 Odbor izraža zadovoljstvo, da so bili upoštevani njegovi prejšnji predlogi v zvezi z **obliko** skupnega evropskega prodajnega prava (uredba) in **izbrano možnostjo** (izbirni „drugi režim“). Vendar pa, kot je navedel že v prejšnjem mnenju, meni, „da je treba te cilje uresničevati postopoma, začevši s čezmejnimi pogodbami o prodaji blaga (B2B), ki so zasnovane kot pilotni posli, koristni za preverjanje soobstoja in konkretne uporabe ureditev“⁽¹⁾.

1.3 Odbor poudarja, da mora biti skupno evropsko prodajno pravo v celoti skladno z **načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti**.

1.4 V zvezi z **vsebino** Odbor meni, da je treba več določb predlagane uredbe bistveno izboljšati, da bi lahko:

— olajšali pravne posle po vsej EU ter bistveno prispevali k podpiranju gospodarske dejavnosti na enotnem trgu in v čim večji meri izkoristili njegov potencial;

— zagotovili dejansko evropsko dodano vrednost v smislu stroškov in koristi za gospodarske subjekte in potrošnike;

— ponudili bistvene prednosti za boljšo pripravo zakonodaje ter vzpostavili poenostavljeno, razumljivo in uporabniku prijazno zakonodajno okolje;

— zmanjšali stroške, povezane s čezmejnimi pravnimi posli;

— zagotovili pravno varnost in povečali usklajenost horizontalnih in vertikalnih pravil;

— zagotovili, da bodo MSP in potrošniki deležni koristi novih pravil v praksi.

⁽¹⁾ UL C 84, 17.3.2011, str. 1.

1.5 Razdelitev skupnega evropskega prodajnega prava na dva ločena dokumenta, pri čemer eden obravnava pravila o pogodbah med podjetji (B2B), drugi pa pravila o pogodbah med podjetji in potrošniki, in določitev jasnih časovnih okvirov za vsak sklop pravil bosta olajšala podjetjem in potrošnikom seznanitev z novimi predpisi ter njihovo uporabo.

1.6 Odbor pripisuje velik pomen izbirni naravi novih predpisov in zagotavljanju svobode pogajanja v zvezi s sprejetjem skupnega evropskega prodajnega prava.

1.7 EESO izpostavlja naslednje ključne elemente:

— izvajanje skupnega evropskega prodajnega prava je povezano z velikimi težavami;

— bolj je treba upoštevati posebne značilnosti MSP;

— vzorčne evropske pogodbe, oblikovane za posamezna področja trgovine ali sektorje dejavnosti, ki vsebujejo splošne pogoje in so na voljo v vseh uradnih jezikih EU, je treba pripraviti ob posvetovanju z organizacijami delodajalcev, MSP in potrošnikov. Te pogodbe bi zelo koristno prispevale k poslovanju med podjetji ter med podjetji in potrošniki, na voljo pa bi morale biti istočasno z objavo uredbe;

— zagotoviti je treba večjo pravno varnost ter izboljšati vsebino skupnega evropskega prodajnega prava;

— v skladu s členoma 12 in 169 Pogodbe je treba pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in sprejetih ukrepov EU upoštevati zahteve varstva potrošnikov ter MSP.

1.8 Odbor poudarja, da zgolj sprejetje skupnega evropskega prodajnega prava ne zadošča za zagotovitev rasti čezmejne trgovine za podjetja in čezmejnih nakupov za potrošnike, ter poziva Evropsko komisijo in države članice, naj si še naprej prizadevajo za izkoriščanje celotnega potenciala enotnega trga za gospodarsko rast in ustvarjanje delovnih mest.

1.9 Odbor opozarja na pomen spremljevalnih ukrepov za zagotovitev, da bodo stranke, ki bodo morda uporabljale skupno evropsko prodajno pravo, če bo sprejeto, dobile informacije o tem, kako učinkovito uporabljati in enotno razlagati to pravo.

1.10 Organizacije potrošnikov poudarjajo, da se predlog v tej obliki ne bi smel uporabljati pri pravnih poslih s potrošniki. Organizacije MSP in delodajalcev pa poudarjajo, da se predlog lahko uporablja pri pravnih poslih s potrošniki, pod pogojem, da se sprejmejo nekatere spremembe in spremljevalni ukrepi. Predloga, ki sta ju predložili organizaciji MSP in potrošnikov, se še vedno razlikujeta v več točkah. Iskanje najboljših in splošno sprejemljivih rešitev je kompleksen in težaven proces.

1.11 Odbor poziva Komisijo, Svet in Parlament, naj upoštevajo te vidike ali kakršne koli druge pobude za ureditev pravic potrošnikov v EU pri oblikovanju skupnega evropskega prodajnega prava ter nadaljujejo dialog z organizacijami MSP in potrošnikov, da bi skupno evropsko prodajno pravo učinkoviteje izpolnjevalo potrebe upravičencev in bistveno prispevalo k lažjemu poslovanju znotraj EU.

2. Ozadje

2.1 Veljavni pravni okvir

2.1.1 Za veljavni pravni okvir v EU so značilne razlike v nacionalnih pravnih sistemih in pogodbenem pravu 27 držav članic.

2.1.2 Zakonodaja EU vsebuje številne skupne določbe, zlasti na področju pogodb med podjetji in potrošniki, ki usklajujejo obsežno potrošniško pogodbeno pravo. V pred kratkim sprejeti Direktivi 2011/83/EU o pravicah potrošnikov ⁽²⁾ so popolnoma usklajeni ključni elementi pogodb, ki se sklepajo na daljavo, kot so predpogodbene informacije, formalne zahteve, pravica do odstopa, prenos tveganja in dobava, ter minimalno usklajeni le pravna jamstva in nedovoljeni pogodbeni pogoji.

2.1.3 Členi 12, 38, 164, 168 in 169(4) Pogodbe dajejo prednost nacionalnim predpisom, če so ti ugodnejši za potrošnike.

2.2 Težave za trgovce in potrošnike

2.2.1 Na splošno le eden od desetih trgovcev v Uniji izvažajo blago znotraj Unije in večina teh izvažajo le v nekaj držav članic. Le 8 % potrošnikov je kupilo blago in storitve iz druge države članice na internetu. Možnosti notranjega trga in čezmejne elektronske trgovine se še vedno premalo izkoriščajo.

2.2.2 Ovire med drugim ustvarjajo razlike v davčnih predpisih, upravne zahteve, težave z dostavo, različne jezikovne ureditve in kultura, nizka stopnja širokopasovnega dostopa, predpisi o varstvu podatkov, koncepti, teritorialna omejitve intelektualne lastnine, ureditev plačila in različni pravni okviri. Iz podatkov Komisije, pridobljenih na podlagi drugih raziskav, je razvidno, da je ena glavnih ovir pri pravnih poslih med podjetji in potrošniki, ki slednjim preprečuje kupovanje v tujini, pomanjkanje učinkovitih pravnih sredstev za pritožbe. 62 % potrošnikov ne uporablja spletnega nakupovanja v tujini, ker se bojijo goljufij, 59 % jih ni vedelo, kaj storiti v primeru težav pri nakupu, 49 % jih je bilo zaskrbljenih glede dostave, 44 % pa jih je bilo negotovih glede svojih pravic kot potrošnikov ⁽³⁾.

Trgovci, zlasti MSP, se soočajo z naslednjimi problemi:

— seznanjanjem s predpisi tujega pogodbenega prava;

⁽²⁾ UL L 304, 22.11.2011, str. 64.

⁽³⁾ Pregled stanja potrošniških trgov (*Consumer Market Scoreboard*), 5. izdaja, marec 2011.

— večjo pravno zapletenostjo čezmejne trgovine v primerjavi z domačo trgovino;

— visokimi dodatnimi stroški poslovanja.

2.2.3 Ovire za čezmejno trgovino imajo znatne negativne učinke za podjetja in potrošnike.

3. Predlog Komisije

3.1 Sporočilo Komisije ⁽⁴⁾ se nanaša na predlog uredbe ⁽⁵⁾ o skupnem evropskem prodajnem pravu, katerega cilj je izboljšati delovanje notranjega trga s pospeševanjem rasti čezmejnega trgovanja.

3.2 Predlog Komisije določa naslednje:

a) glede **izbranega instrumenta**:

— „**drugi režim**“ pogodbenega prava, ki bo enak v vseh državah članicah, ki se bo uporabljal po vsej EU in ki bo soobstajal z obstoječo nacionalno zakonodajo na področju pogodbenega prava;

— **izbirni** režim, ki ga izberejo pogodbeni stranke. Potrošniki morajo izpolniti izrecno izjavo, v kateri se strinjajo, da bodo uporabljali skupno evropsko prodajno pravo; ta izjava je ločena od izjave potrošnika o soglasju za sklenitev pogodbe;

b) glede **oblike**: skupno evropsko prodajno pravo se bo kot uredba uporabljalo splošno in neposredno;

c) glede **vsebine**:

skupno evropsko prodajno pravo je obsežen (183 členov), vendar neizčrpen sklop določb pogodbenega prava, ki zajema:

— splošna načela pogodbenega prava;

— pravico strank, da pred sklenitvijo pogodbe prejmeta bistvene podatke, določbe o načinu sklenitve dogovorov strank, pravico potrošnikov do odstopa od pogodbe in določbe o izpodbojnosti pogodb;

— določbe o tem, kako je treba razlagati pogodbeni pogoje, določbe o vsebini in učinkih pogodb ter o tem, kateri pogodbeni pogoji so lahko nepošteni;

— obveznosti in zahtevke strank;

— dodatne skupne določbe o odškodnini za izgubo in o obrestih za prepozno plačilo;

— določbe o vračilu in zastaranju.

Nekatere vidike še naprej ureja veljavna nacionalna zakonodaja na podlagi Uredbe št. 593/2008 ⁽⁶⁾ (Rim I).

3.3 Skupno evropsko prodajno pravo se osredotoča na pogodbe, ki so najpomembnejše za čezmejno trgovino (prodajne pogodbe med podjetji in potrošniki ali med podjetji, če je vsaj ena stranka MSP, vključno s pogodbami o dobavi digitalne vsebine ali povezanih storitev).

3.4 Skupno evropsko prodajno pravo je omejeno na čezmejne pogodbe (pri čemer imajo države članice možnost, da njegovo področje uporabe razširijo).

4. Splošne ugotovitve

4.1 EESO pozdravlja namero Evropske komisije, da pospeši rast čezmejnega trgovanja za podjetja, zlasti za MSP, spodbudi čezmejne nakupe potrošnikov in utrdi prednosti notranjega trga.

4.2 Odbor poudarja, da mora biti skupno evropsko prodajno pravo v celoti skladno z **načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti**.

4.3 Kar zadeva **obliko** (uredba) in **izbrano možnost** (izbirni „drugi režim“ v vsaki državi članici, ki je neobvezen in se lahko uporablja zgolj z izrecnim soglasjem strank), kot je bilo navedeno že v prej omenjenem mnenju Odbora, „je treba te cilje uresničevati postopoma, začevši s čezmejnimi pogodbami o prodaji blaga (B2B), ki so zasnovane kot pilotni posli“.

4.4 V zvezi z **vsebino** Odbor meni, da je treba več določb predlagane uredbe bistveno izboljšati, da bi lahko:

— olajšali pravne posle po vsej EU ter bistveno prispevali k podpiranju gospodarske dejavnosti na enotnem trgu in v čim večji meri izkoristili njegov potencial;

— zagotovili dejansko evropsko dodano vrednost v smislu stroškov in koristi za gospodarske subjekte in potrošnike;

— ponudili bistvene prednosti za boljšo pripravo zakonodaje ter vzpostavili poenostavljeno, razumljivo in uporabniku prijazno zakonodajno okolje;

— zmanjšali stroške, povezane s čezmejnimi pravnimi posli;

— zagotovili pravno varnost in povečali usklajenost horizontalnih in vertikalnih pravil, s posebnim poudarkom na preglednosti, jasnosti in preprostosti. To ne bo koristilo le pravnim strokovnjakom, ampak tudi in predvsem malim podjetjem in potrošnikom;

— zagotovili, da bodo MSP in potrošniki deležni koristi novih pravil v praksi.

⁽⁴⁾ COM(2011) 636 final.

⁽⁵⁾ COM(2011) 635 final.

⁽⁶⁾ UL L 177, 4.7.2008, str. 6.

4.5 Odbor je že poudaril, „da je treba te cilje uresničevati postopoma, začevši s čezmejnimi pogodbami o prodaji blaga (B2B), ki so zasnovane kot pilotni posli, koristni za preverjanje soobstoja in konkretne uporabe ureditev“ (7).

Razdelitev skupnega evropskega prodajnega prava na dva ločena dokumenta, pri čemer eden obravnava pravila o pogodbah tipa B2B, drugi pa pravila o pogodbah tipa B2C, in določitev jasnih časovnih okvirov za vsak sklop pravil bosta zakonodajalcem olajšala odločitve o tem, katero zakonodajno tehniko uporabiti za posamezen sklop pravil, pri čemer se upošteva pogajalska moč posameznih strani.

4.6 Sedanja vsebina skupnega evropskega prodajnega prava je povzročila veliko nezadovoljstva in kritike v organizacijah MSP in potrošnikov, ki dvomijo v to, da sta neobvezni instrument za spodbujanje e-trgovanja in zakonodajna tehnika (izbirni režim) na področju pogodb med podjetji in potrošniki dejansko potrebna.

4.7 Odbor poziva Komisijo, Svet in Parlament, naj upoštevajo te vidike pri oblikovanju skupnega evropskega prodajnega prava ter nadaljujejo dialog z organizacijami MSP in potrošnikov, da bi skupno evropsko prodajno pravo učinkoviteje izpolnjevalo potrebe upravičencev.

4.8 Odbor pripisuje velik pomen izbirni naravi novih pravil in zagotavljanju svobode pogajanja v zvezi s sprejetjem skupnega evropskega prodajnega prava.

4.9 V zvezi z velikimi podjetji ali podjetji s prevladujočim položajem na trgu Odbor priporoča, da se opredelijo najustrežnejši spremljevalni ukrepi, ki bodo pomagali MSP pri uveljavljanju pravice do proste izbire med enim in drugim režimom v skladu z izbirno naravo skupnega evropskega prodajnega prava.

4.10 V skladu s členoma 12 in 169 Pogodbe je treba pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in sprejetih ukrepov EU upoštevati zahteve varstva potrošnikov in MSP.

4.11 Odbor opozarja na velike težave pri uporabi skupnega evropskega prava:

— pojasniti je treba povezavo med izbirnim instrumentom in evropskim mednarodnim zasebnim pravom, zlasti prevladujoče obvezne določbe prava držav in določbe o javnem redu (člen 9 oziroma člen 21 Uredbe št. 593/2008);

— izrecno je treba pojasniti vlogo uredbe Rim I v primeru pogodb tipa B2C, ob upoštevanju nedavnih sodb Sodišča Evropske unije, ki zagotavljajo smernice v zvezi s tem;

— v čim večji meri je treba zagotavljati pravno varnost in oblikovanje celovitega sklopa določb pogodbenega prava, ki se ne sklicuje na različne nacionalne zakonodaje držav članic in ki ne povzroča težav v smislu razlage in uporabe.

4.12 EESO poudarja, da zgolj sprejetje skupnega evropskega prodajnega prava ne zadošča za zagotovitev rasti čezmejne trgovine in za celovito izkoriščanje potenciala enotnega trga za gospodarsko rast in ustvarjanje delovnih mest.

4.13 Glede na trenutno gospodarsko in finančno krizo je treba okrepiti prizadevanja za vzpostavitev okvira, ki lahko spodbuja izvoz, in za odpravo upravnih stroškov. Povečati je treba zaupanje potrošnikov v notranji trg in jih spodbuditi k čezmejnemu nakupom, in sicer tako, da se zagotovijo učinkovita posamezna pravna sredstva za pritožbe.

4.14 EESO poziva Evropsko komisijo in države članice, naj si še naprej prizadevajo za odpravo preostalih ovir za čezmejno trgovino, spodbujajo in podpirajo izvozne dejavnosti MSP ter dejavno sodelujejo pri opredeljevanju in izvajanju najustrežnejših ukrepov, ki podjetjem in potrošnikom omogočajo izkoriščanje priložnosti, ki jih ponuja enotni trg. Poudarja pomen sodelovanja in ustreznega dialoga med javnimi organi in socialnimi partnerji, vključno z organizacijami MSP in potrošnikov.

4.15 Odbor opozarja na pomen **spremljevalnih ukrepov**, ki jih je treba izvesti, da bodo stranke, za katere bo veljalo skupno evropsko prodajno pravo, če bo sprejeto, dobile informacije o tem, kako učinkovito uporabljati in enotno razlagati to pravo. Države članice morajo s pomočjo informacijskega sistema za notranji trg (IMI) in drugih informacijskih sredstev vse zainteresirane strani seznaniti z razširjeno vsebino skupnega evropskega prodajnega prava ter z razlikami med nacionalno zakonodajo in zakonodajo EU, vključno z vidiki sodne in najboljše prakse.

5. Posebne ugotovitve

5.1 Večje upoštevanje posebnih značilnosti MSP

5.1.1 EESO meni, da je treba predlog uredbe izboljšati, da bi bolj upošteval posebne značilnosti MSP:

— 99,8 % vseh podjetij je MSP, od tega je 92 % mikropodjetij s povprečno dvema zaposlenima (8);

(7) UL C 84, 17.3.2011, str. 1.

(8) EUROSTAT.

- mikropodjetja po poglobljeni analizi trga izvažajo v omejeno število držav;
- standardni poslovni model mikropodjetja ne predvideva sklepanja čezmejnih pogodb v 27 državah članicah;
- MSP se pri čezmejnih pravnih poslih srečujejo z velikimi ovirami, navedenimi v točki 2.2.2.

5.1.2 Predlog ni dovolj ugoden za MSP. MSP brez podpornih storitev in pravnega svetovanja ne morejo uporabljati zapletenega in abstraktnega instrumenta na področju pogodbenega prava, ki se na nekaterih mestih sklicuje na različne vidike nacionalne zakonodaje posamezne države članice. Nujno je treba zagotoviti orodja, ki bi MSP lahko spodbudila k sprejetju skupnega evropskega prodajnega prava.

5.1.3 Organizacije MSP⁽⁹⁾ podpirajo potrebo po enakomernem ravnanju med pravicami in obveznostmi strank v pogodbah tipa B2C. Te organizacije poudarjajo, da je treba pojasniti in poenostaviti naslednje določbe:

- člen 23(1) o dolžnosti razkritja podatkov o blagu in povezanih storitvah je preohlapen;
- člen 29 (kazni so prevelike in niso dovolj natančno opredeljene);
- člen 39 (prednost bi morali imeti pogoji ponudnika);
- člen 42(1)(a) (rok za odstop od pogodbe) (treba je uporabiti določbe direktive o pravicah potrošnikov);
- člen 51 („nujne potrebe“ in „nepredvidno, nepoučeno ali neizkušeno“ ravnanje ni mogoče navajati kot razlog za razveljavitev pogodbe, za primere iz tega člena se uporablja načelo „vestnosti in poštenja“);
- člen 72 (v primeru dolgih pogajanj bi morali stranki imeti možnost vse dogovore skleniti v obliki ene same pogodbe, da ne bi ustvarili prevelikih upravnih obremenitev za MSP z vidika stroškov in porabljenega časa);
- člen 78(1) (treba je navesti, da se mora v primeru podelitve pravice tretji osebi zaprositi tudi za soglasje druge stranke);
- v členu 78(4) o možnosti, da tretja oseba odkloni pravico, ki ji je bila podeljena, je treba črtati izraz „molče sprejela“, ker ustvarja negotovost;
- člen 97 (treba je izenačiti obveznosti posameznih strank);

— člen 130(3) in (5) (v besedilu ni omenjena kupčeva odgovornost za obdržano blago);

— člen 142(4) (dodati je treba „prvi“ dostavitelj);

— člen 159(1) (besedilo je treba dodatno pojasniti).

5.1.4 Skupno evropsko prodajno pravo mora zagotoviti celovito uporabo načela „najprej pomisli na male“ in načela sorazmernosti v vseh fazah ter tako zmanjšati upravno obremenitev in nepotrebne stroške za MSP. EESO poudarja, da je treba zakonodajne stroške za MSP obdržati na najnižji ravni, ter poziva Komisijo, Svet in Parlament, naj ta vidik upoštevajo pri oblikovanju skupnega evropskega prodajnega prava.

5.2 Varstvo potrošnikov

5.2.1 Odbor vnovič poudarja pomen zagotavljanja pravne varnosti državljanom in podjetjem „na podlagi najnaprednejših oblik zaščite“, ne da bi kateri koli državi članici preprečevali ohranitev ali sprejetje „strožjih ukrepov za zaščito potrošnikov“⁽¹⁰⁾, ter poziva k enotnemu trgu, „ki prinaša bistvene koristi državljanom kot potrošnikom“⁽¹¹⁾.

5.2.2 Vsebina skupnega evropskega prodajnega prava je nalezela na nezadovoljstvo in kritiko v številnih organizacijah za varstvo potrošnikov (zaradi nizke ravni varstva potrošnikov v povezavi s členom 169(4) Pogodbe in dejstva, da se bo skupno evropsko prodajno pravo uporabljalo brez dejanskega upoštevanja stališč potrošnikov itd.). Te organizacije so zahtevale izključitev pogodb tipa B2C iz področja uporabe skupnega evropskega prodajnega prava.

5.2.3 Številni primeri kažejo, da predlog ne zagotavlja najvišje ravni varstva potrošnikov:

- člen 5 (objektivnost primernosti oziroma razumnosti);
- člen 13(1) (natančen pomen izraza „na jasen in razumljiv način“);
- člena 13(3)(c) (izraz „trajni nosilec podatkov“ ni opredeljen);
- člen 19(5) (izraz „v razumnem času“ ni opredeljen);
- člen 20(2) (natančen pomen izraza „vsakodnevni pravni posel“);
- člen 28(1) (natančen pomen izraza „primerno skrbjo“);

⁽⁹⁾ Dokumenta o stališču Evropskega združenja obrti, malih in srednje velikih podjetij (UEAPME): http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_General_Remarks_CESL.pdf; http://www.ueapme.com/IMG/pdf/120119_pp_Specific_Remarks_CESL.pdf.

⁽¹⁰⁾ UL C 84, 17.3.2011, str. 1.

⁽¹¹⁾ UL C 132, 3.5.2011, str. 3.

- člen 30(1)(c) (natančen pomen izraza „ustrezno vsebino in je dovolj nedvoumen“);
- člen 42(2) (kazen za nezagotovitev podatkov bi morala biti nična in neveljavna pogodba);
- člen 45 (potrošnik nikoli ne bi smel nositi neposrednih stroškov vračila blaga);
- člen 52(2) (roki morajo biti dolgi vsaj eno leto v primeru (a) in dve leti v primeru (b));
- člen 53 (potrditev nikoli ne bi smela biti izražena molče);
- člen 71 (besedilo bi moralo biti jasnejše);
- člen 74 (pomen izraza „skrajno neprimerna“);
- člen 79(1) (ni opredelitve narave slabe prakse, ki povzroča „nezavezujoč“ učinek);
- člen 79(2) (direktiva ne loči med bistvenimi in nebistvenimi elementi pogodbe);
- člen 82 (direktiva ne omenja pravil o sporočanju klavzul, obveznosti obveščanja in pravil, ki bi morala biti samodejno izključena iz pogodb, ne glede na njihovo nepošteno vsebino, ker nasprotujejo „bona fidei“ (dobri veri));
- člen 84 (seznam črnih klavzul je prekratek in ni usklajen z najnaprednejšimi nacionalnimi predpisi);
- člen 85 (enako velja za sivi seznam pogojev, katerih nepoštenost se domneva);
- člen 99(3) (določba je povsem nesprejemljiva);
- člen 105(2) (rok mora biti najmanj dve leti);
- člen 142 (pravni pomen in narava „pridobitve fizične posesti na blagu“ zaradi različnih nacionalnih pravnih sistemov nimata enakega pomena v različnih jezikih in s tem v različnih prevodih);
- člen 142(2) (pomen izraza „nadzor nad digitalno vsebino“);
- člen 167(2) (izključiti je treba možnost predhodne predložitve obvestila);
- člena 179 in 180 (besedilo mora biti jasnejše).

5.2.4 Sprejeti je treba tudi posebne ukrepe za zagotovitev odgovornosti in čezmejne nadaljnje ukrepanja v primeru

goljufij in prevar, da bi okrepili zaupanje potrošnikov, saj 59 % potrošnikov navaja, da jih to odvrca od čezmejnih pravnih poslov.

5.3 Oblikovanje vzorčnih evropskih pogodb

5.3.1 Odbor poudarja potrebo po oblikovanju vzorčnih evropskih pogodb, ki

- bodo na voljo istočasno z objavo in začetkom veljavnosti skupnega evropskega prodajnega prava;
- bodo prilagojene za posamezna področja trgovine ali sektorje dejavnosti;
- bodo vsebovale celovit sklop splošnih pogojev, ki v skladu s pravnim redom zagotavljajo izjemno visoko stopnjo zaščite potrošnikov v pogodbah med podjetji in potrošniki ter svobodo sklepanja pogodb pri pogodbah med podjetji in v celoti upoštevajo akt za mala podjetja;
- bodo na voljo v vseh uradnih jezikih EU;
- se bodo spremljale in redno pregledovale, da bi se izboljšale na podlagi najboljše prakse, doktrine in sodne prakse.

Orodja zelo koristijo MSP, ki želijo skleniti čezmejne pogodbe s potrošniki.

5.3.2 Vključevanje organizacij podjetij, MSP in potrošnikov v oblikovanje vzorčnih evropskih pogodb ter sodelovanje z njimi sta bistvena.

5.4 Zagotavljanje večje pravne varnosti

5.4.1 Predlog uredbe povzroča težave v smislu vzpostavljanja ustrezne pravne podlage, razlage in uporabe.

5.4.2 Na številnih mestih se sklicuje na nacionalno zakonodajo (na primer na pravno osebnost, neveljavnost pogodbe zaradi poslovne nesposobnosti, protipravnosti ali nemoralnosti, določitev jezika pogodbe, vprašanja nediskriminacije, zastopanje, večje število dolžnikov in upnikov, spremembo strank v primeru odstopa, pobota in združitve, stvarno pravo, vključno s prenosom lastninske pravice, pravo intelektualne lastnine in nepogodbeno odškodninsko pravo), zato bodo morali trgovci preučiti zakonodajni okvir zadevne države in plačati za pravno svetovanje, prav tako pa se bo povečala pravna negotovost.

5.4.3 Nobenega mehanizma ni, ki bi zagotavljal enotno uporabo uredbe po vsej EU. Zbirka sodnih odločb na nacionalnih sodiščih, ki so pristojna za razlago in uporabo uredbe, ne bo štela kot veljavni pravni precedens; več bo možnih razlag, večja bo pravna negotovost.

5.4.4 Vsaj prvih pet let po uvedbi uredbe je treba spremljati sodne odločbe, spodbujati najboljše prakse in pripravljati letna poročila, tako da bo mogoče redno ocenjevati rezultate, spodbujati najboljšo prakso in sprejemati potrebne ukrepe za spodbujanje enotne razlage uredbe po vsej EU.

5.5 Dodatne ugotovitve

V času krize ni verjetno, da bodo na nacionalni ravni dodeljena znatna proračunska sredstva za ukrepe zagotavljanja informacij o novih pravilih in njihovo spodbujanje. Točka 4 (*Proračunske posledice*) obrazložitenega memoranduma mora vključevati podporne ukrepe, ki vključujejo usposabljanja, ki jih Komisija pripravi za predstavnike organizacij podjetij, MSP in potrošnikov, ti pa nato posredujejo svojim članom informacije o skupnem evropskem prodajnem pravu. Prav tako mora vključevati podporne ukrepe, ki pomagajo tem organizacijam pri zagotavljanju brezplačnega svetovanja o uporabi uredbe.

V Bruslju, 29. marca 2012

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON

PRILOGA

k Mnenju Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

I. Naslednje točke mnenja strokovne skupine so bili spremenjene zaradi amandmajev, ki jih je sprejela plenarna skupščina, vendar so prejele vsaj četrtino glasov (člen 54(4) poslovnika):

a) Točka 1.2

Odbor izraža zadovoljstvo, da so bili upoštevani njegovi prejšnji predlogi v zvezi z **obliko** skupnega evropskega prodajnega prava (uredba) in **izbrano možnostjo** (izbirni „drugi režim“). Vendar pa, kot je navedel že v prejšnjem mnenju ⁽¹⁾, meni, da bi morala Komisija najprej spodbuditi oblikovanje zbirke orodij, ki jo skupni referenčni okvir ponuja strankam za sklepanje čezmejnih pogodb in bi bil lahko tudi izbirni instrument pri čezmejnih pogodbah o prodaji blaga (B2B), ki so zasnovane kot pilotni posli, koristni za preverjanje soobstoja in konkretne uporabe ureditev.

Rezultat glasovanja

Za:	93
Proti:	41
Vzdržani:	6

b) Točka 1.7

EESO izpostavlja naslednje ključne elemente:

- izvajanje skupnega evropskega prodajnega prava je povezano z velikimi težavami;
- bolj je treba upoštevati posebne značilnosti MSP;
- vzorčne evropske pogodbe, oblikovane za posamezna področja trgovine ali sektorje dejavnosti, ki vsebujejo splošne pogoje in so na voljo v vseh uradnih jezikih EU, je treba pripraviti ob posvetovanju z organizacijami delodajalcev, MSP in potrošnikov. Te pogodbe bi zelo koristno prispevale k poslovanju med podjetji ter med podjetji in potrošniki, uveljavljati pa jih je mogoče ne glede na to, ali je skupno evropsko prodajno pravo na voljo ali ne;
- zagotoviti je treba večjo pravno varnost ter izboljšati vsebino skupnega evropskega prodajnega prava;
- v skladu s členoma 12 in 169 Pogodbe je treba pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in sprejetih ukrepov EU upoštevati zahteve varstva potrošnikov ter MSP.

Rezultat glasovanja:

Za:	75
Proti:	68
Vzdržani:	7

c) Točka 1.9

Odbor opozarja na pomen spremljevalnih ukrepov za zagotovitev, da bodo stranke, ki bodo morda uporabljale skupno evropsko prodajno pravo, če bo sprejeto, dobile informacije o tem, kako učinkovito uporabljati in enotno razlagati to pravo. Vendar pa Odbor poudarja, da se predlog v tej obliki ne bi smel uporabljati pri pravnih poslih s potrošniki.

Rezultat glasovanja

Za:	85
Proti:	53
Vzdržani:	5

d) Točka 4.3

Kar zadeva **obliko** (uredba) in **izbrano možnost** (izbirni „drugi režim“ v vsaki državi članici, ki je neobvezen in se lahko uporablja zgolj z izrecnim dogovorom strank), kot je bilo navedeno že v prej omenjenem mnenju Odbora, bi se lahko instrument uporabljal zgolj za gospodarske pogodbe, medtem ko bi potrošniške pogodbe začasno izpustili.

⁽¹⁾ UL C 84, 17.3.2011, str. 1 (točki 1.2 in 1.3).

Rezultat glasovanja

Za: 93
Proti: 41
Vzdržani: 6

e) Točka 4.13

Glede na trenutno gospodarsko in finančno krizo je treba okrepiti prizadevanja za vzpostavitev okvira, ki lahko spodbuja izvoz, in za odpravo upravnih stroškov. Povečati je treba zaupanje potrošnikov v notranji trg in jih spodbuditi k čezmejnemu nakupom, in sicer tako, da se zagotovijo učinkovita posamezna in kolektivna pravna sredstva za pritožbe.

Rezultat glasovanja

Za: 71
Proti: 66
Vzdržani: 8

f) Točka 5.3.1

Odbor poudarja potrebo po oblikovanju vzorčnih evropskih pogodb, ki

- bodo na voljo ne glede na to, ali bo začelo veljati skupno evropsko prodajno pravo;*
- bodo prilagojene za posamezna področja trgovine ali sektorje dejavnosti;*
- bodo vsebovale celovit sklop splošnih pogojev, ki v skladu s pravnim redom zagotavljajo izjemno visoko stopnjo zaščite potrošnikov v pogodbah med podjetji in potrošniki ter svobodo sklepanja pogodb pri pogodbah med podjetji in v celoti upoštevajo akt za mala podjetja;*
- bodo na voljo v vseh uradnih jezikih EU;*
- se bodo spremljale in redno pregledovale, da bi se izboljšale na podlagi najboljše prakse, doktrine in sodne prakse.*

Orodja zelo koristijo MSP, ki želijo skleniti čezmejne pogodbe s potrošniki.

Rezultat glasovanja

Za: 75
Proti: 68
Vzdržani: 7

II. Naslednja točka mnenja strokovne skupine je bila zavrnjena zaradi amandmajev, ki jih je sprejela plenarna skupščina, vendar je prejela vsaj četrtino glasov (člen 54(4) poslovnika):

a) Točka 5.4.1

Odbor poudarja, da je z vidika potrošnikov eden največjih razlogov za zaskrbljenost pri čezmejnih pravnih poslih pomanjkanje učinkovitih pravnih sredstev za uveljavljanje odškodnin. Nedavni predlog direktive Komisije o alternativnem reševanju sporov in predlog uredbe o spletnem reševanju sporov sta pomembna koraka naprej, vendar pa še vedno ni na voljo evropski mehanizem za uveljavljanje kolektivnih odškodnin s pravnimi sredstvi.

Rezultat glasovanja

Za: 71
Proti: 71
Vzdržani: 7

Člen 56(6) poslovnika EESO določa naslednje: Če je izid glasovanja neodločen (enako število glasov za in proti), je odločilen glas predsednika seje. V skladu s tem členom je predsednik sklenil, da amandma podpre.
